C/2026/3921

1.9.2026.

PREPORUKA VIJEĆA

od 10. srpnja 2026.

o ekonomskoj, socijalnoj, strukturnoj i proračunskoj politici te politici zapošljavanja Grčke

(C/2026/3921)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 ([1]), a posebno njezin članak 3. stavak 3.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža ([2]), a posebno njezin članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

(1) U Uredbi (EU) 2024/1263 navode se ciljevi okvira gospodarskog upravljanja, čija je svrha promicanje dobrih i održivih javnih financija, održivog i uključivog rasta i otpornosti putem reformi i ulaganja te sprečavanje prekomjernih državnih deficita. Uredbom je propisano da Vijeće i Komisija provode multilateralni nadzor u kontekstu europskog semestra u skladu s ciljevima i zahtjevima utvrđenima u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije (UFEU). Europski semestar uključuje i sastavljanje preporuka za pojedine zemlje te nadzor provedbe tih preporuka.

(2) Komisija je 25. studenoga 2025. donijela mišljenje o nacrtu proračunskog plana Grčke za 2026. Komisija je istog dana na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 donijela Izvješće o mehanizmu upozoravanja za 2026., u kojem je utvrđeno da je Grčka jedna od država članica za koje je potrebno provesti detaljno preispitivanje. Komisija je donijela i Preporuku za preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europodručja, Preporuku za preporuku Vijeća o ljudskom kapitalu u Europskoj uniji te Prijedlog zajedničkog izvješća o zapošljavanju za 2026., u kojem se analizira provedba smjernica za zapošljavanje i načela europskog stupa socijalnih prava. Vijeće je 21. travnja 2026. donijelo Preporuku o ekonomskoj politici europodručja ([3]), a 9. ožujka 2026. Zajedničko izvješće o zapošljavanju i Preporuku o ljudskom kapitalu.

([1]) Uredba (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 (SL L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Uredba (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža (SL L 306, 23.11.2011., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([3]) SL C, C/2026/2434, 28.4.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

(3) Komisija je 29. siječnja 2025. objavila Kompas konkurentnosti, strateški okvir čiji je cilj potaknuti globalnu konkurentnost Unije u sljedećih pet godina. U njemu je utvrđeno da su tri imperativa preobrazbe – inovacije, dekarbonizacija i konkurentnost te sigurnost – ključni stupovi održivog gospodarskog rasta. Otkako je objavljen, Kompas konkurentnosti služi kao temelj za rad u sklopu europskog semestra, čime se osigurava usklađenost ekonomskih politika država članica sa strateškim ciljevima EU-a i omogućuje ujednačen pristup gospodarskom upravljanju, što potiče održiv rast, inovacije i otpornost u cijeloj Uniji.

(4) Europski semestar za koordinaciju ekonomskih politika nastavlja se u 2026. razvijati usporedno sa završnom fazom provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost ([4]). U posljednjih nekoliko godina planovi za oporavak i otpornost, uz financiranje u okviru kohezijske politike, odigrali su ključnu ulogu u ostvarenju prioriteta politika u okviru europskog semestra jer se u tim planovima moralo djelotvorno poraditi na svime ili na znatnom dijelu izazova utvrđenih u relevantnim preporukama za pojedine zemlje izdanima u nedavnim ciklusima, i te su se preporuke morale uzeti u obzir u programima financiranima u okviru europske kohezijske politike. Kako se Mehanizam za oporavak i otpornost bliži kraju, i dalje je ključno nastaviti s reformama koje primaju potporu i provode se u okviru tog mehanizma te ih nadograđivati, među ostalim da se osigura dosljednost i kontinuitet između planova za oporavak i otpornost i budućih planova za nacionalno i regionalno partnerstvo.

(5) Komisija je 3. lipnja 2026. objavila izvješće za Grčku za 2026. U njemu je ocijenjen napredak Grčke u smislu preporuka koje su joj upućene 2025. i analizirana je provedba plana za oporavak i otpornost Grčke. Na temelju te analize u navedenom su izvješću utvrđeni najhitniji izazovi s kojima se Grčka suočava. Ocijenjen je i napredak Grčke u provedbi europskog stupa socijalnih prava i ostvarenju glavnih ciljeva Unije u pogledu zapošljavanja, stjecanja vještina te smanjenja siromaštva i socijalne isključenosti, kao i napredak u ostvarenju ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda.

(6) Komisija je provela detaljno preispitivanje za Grčku na temelju članka 5. Uredbe (EU) br. 1176/2011. Glavni zaključci ocjene službi Komisije o makroekonomskim slabostima za Grčku za potrebe te uredbe objavljeni su 20. svibnja 2026. ([5]) Komisija je 3. lipnja 2026. zaključila da u Grčkoj više ne postoje makroekonomske neravnoteže. Konkretno, slabosti povezane s državnim i vanjskim dugom posljednjih su se godina smanjile zahvaljujući stabilnom rastu BDP-a, pri čemu su proračunski suficiti dodatno pridonijeli smanjenju državnog duga; bilance banaka su se poboljšale; deficit tekućeg računa i dalje je znatan, ali njegovo povoljno financiranje ublažava rizike za vanjsku održivost. Grčka je provela relevantne reforme kako bi smanjila svoje dugotrajne slabosti. Iako je i dalje visok, udio državnog duga u BDP-u nastavio se smanjivati zbog razborite fiskalne politike i rasta BDP-a, što je pridonijelo i poboljšanju negativnog neto stanja međunarodnih ulaganja. Očekuje se daljnji pad udjela državnog duga i vanjskog duga. Deficit tekućeg računa i dalje je visok i ne očekuje se da će se ove godine poboljšati, ali očekuje se da će velik dio tog deficita pokriti financiranje EU-a i privatno nedužničko financiranje. Tržište rada se poboljšalo, a stopa nezaposlenosti dodatno smanjila i dosegnula najnižu razinu od 2009. Tijekom proteklih godina banke su očistile svoje bilance. Međutim, rješavanje neprihodonosnih kredita koje drže serviseri izvan bankarskog sektora i dalje je sporo. Opći napredak u provedbi mjera politike bio je velik i njima su se rješavale glavne slabosti, a vlada je poduzela širok raspon mjera za poboljšanje poslovnog okruženja, tržišta rada i porezne uprave. Gledajući u budućnost, održavanje dobrih fiskalnih politika pomoglo bi u daljnjem smanjenju državnog duga, a iako i dalje postoje strukturni izazovi povezani s produktivnošću rada, europski semestar pružit će okvir za praćenje napretka strukturnih reformi.

(7) Vijeće je 21. siječnja 2025. na temelju ocjene i preporuke Komisije donijelo Preporuku o potvrđivanju nacionalnog srednjoročnog fiskalno-strukturnog plana Grčke ([6]). Plan se odnosi na razdoblje od 2025. do 2028. i četverogodišnju fiskalnu prilagodbu. Vijeće je preporučilo sljedeće maksimalne stope rasta neto rashoda: 3,7 % u 2025., 3,6 % u 2026., 3,1 % u 2027. i 3,0 % u 2028., što odgovara maksimalnim kumulativnim stopama rasta, izračunanima u odnosu na baznu godinu 2023., od 6,5 % u 2025., 10,3 % u 2026., 13,7 % u 2027. i 17,1 % u 2028.

([4]) Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([5]) SWD(2026) 137 final.
([6]) Preporuka Vijeća od 21. siječnja 2025. o potvrđivanju nacionalnog srednjoročnog fiskalno-strukturnog plana Grčke (SL C, C/2025/661, 10.2.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/661/oj).

(8) Agresivni rat Rusije protiv Ukrajine i njegove posljedice egzistencijalna su prijetnja Europskoj uniji. Komisija je pozvala države članice da koordinirano zatraže aktivaciju nacionalne klauzule o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu radi potpore nastojanjima EU-a da se postigne brzo i znatno povećanje potrošnje za obranu ([7]) a Europsko vijeće taj je prijedlog pozdravilo 6. ožujka 2025. Na zahtjev Grčke Vijeće je 8. srpnja 2025. na preporuku Komisije donijelo Preporuku kojom se Grčkoj dopušta odstupanje od preporučenih maksimalnih stopa rasta neto rashoda ([8]). Razdoblje aktivacije nacionalne klauzule o odstupanju (2025. – 2028.) Grčkoj omogućuje da ponovno odredi prioritete državnih rashoda ili poveća državne prihode tako da trajno povećani rashodi za obranu ne ugroze fiskalnu održivost u srednjoročnom razdoblju.

(9) Grčka je 30. travnja 2026. dostavila svoje godišnje izvješće o napretku za 2026. ([9]) u kojem izvješćuje o poštovanju preporučenih maksimalnih stopa rasta neto rashoda i provedbi reformi i ulaganja kojima se odgovara na glavne izazove utvrđene u preporukama koje su joj upućene u okviru europskog semestra. U godišnjem izvješću o napretku uzeto je u obzir i polugodišnje izvješće Grčke o napretku postignutom u provedbi njezina plana za oporavak i otpornost u skladu s člankom 27. Uredbe (EU) 2021/241.

(10) Rast realnog BDP-a u 2025. iznosio je 2,1 %, a inflacija mjerena HIPC-om 2,9 %. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se da će se realni BDP povećati za 1,8 % u 2026. i za 1,6 % u 2027., a inflacija mjerena HIPC-om iznositi 3,7 % u 2026. i 2,4 % u 2027.

(11) Prema podacima Eurostata ([10]), suficit opće države u Grčkoj povećao se s 1,3 % BDP-a u 2024. na 1,7 % BDP-a u 2025., a njezin primarni suficit povećao se s 4,8 % BDP-a na 4,9 % u 2025. Povećanje suficita u 2025. uglavnom je posljedica nižih izdataka za kamate i ograničene tekuće potrošnje, uz veće prihode od PDV-a unatoč provedbi ekspanzivnih mjera (0,6 % BDP-a), uključujući smanjenja doprinosa za socijalno osiguranje, veće plaće u javnom sektoru i ciljanu potporu kućanstvima. Na temelju mjera politike poznatih do datuma zaključenja prognoze, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se suficit od 0,8 % BDP-a u 2026. i 0,6 % BDP-a u 2027. Smanjenje suficita u 2026. uglavnom je posljedica smanjenja poreza (porez na dohodak, porez na imovinu i PDV), povećanja mirovina i plaća u javnom sektoru te većih rashoda za obranu i privremenih mjera energetske potpore. Dodatno smanjenje suficita u 2027. uglavnom je rezultat cjelogodišnjeg učinka ekspanzivnog fiskalnog paketa za 2026., daljnjeg smanjenja doprinosa za socijalno osiguranje i dodatnih povećanja plaća u javnom sektoru.

(12) Prema Komisijinim procjenama smjer fiskalne politike ([11]), koji uključuje rashode financirane na nacionalnoj razini i na razini EU-a, bio je u 2025. ekspanzivan, za 0,8 % BDP-a. Predviđa se da će u 2026. biti ekspanzivan (za 2,8 % BDP-a), a u 2027. kontrakcijski (za 1,5 % BDP-a).

([7]) Komunikacija Komisije o financiranju povećanih rashoda za obranu u okviru Pakta o stabilnosti i rastu, Bruxelles, 19.3.2025., C (2025) 2000 final.

([8]) Preporuka Vijeća od 8. srpnja 2025. kojom se Grčkoj dopušta odstupanje od maksimalnih stopa rasta neto rashoda kako ih je utvrdilo Vijeće na temelju Uredbe (EU) 2024/1263 (aktivacija nacionalne klauzule o odstupanju) (SL C, C/2025/3965, 20.8.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3965/oj).

([9]) Godišnja izvješća o napretku za 2026. dostupna su na sljedećoj poveznici: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([10]) Eurostat – Euro Indicators (Pokazatelji za europodručje), 22.4.2026.

([11]) Smjer fiskalne politike definira se kao godišnja promjena odnosnog stanja proračuna opće države. Cilj mu je procijeniti ekonomski impuls koji proizlazi iz fiskalnih politika, onih koje financira država i onih koje se financiraju iz proračuna EU-a. Smjer fiskalne politike mjeri se kao razlika između (i) srednjoročnog potencijalnog rasta i (ii) promjene primarnih rashoda bez diskrecijskih mjera na strani prihoda te uključujući rashode koji se financiraju bespovratnom potporom (bespovratnim sredstvima) iz Mehanizma za oporavak i otpornost i sredstvima iz drugih fondova Unije.

(13) Prema podacima Eurostata ([12]) dug opće države u Grčkoj se sa 154,2 % BDP-a krajem 2024. smanjio na 146,1 % BDP-a krajem 2025. Smanjenje udjela duga u 2025. uglavnom je potaknuto rastom nominalnog BDP-a i proračunskim suficitom. Na temelju mjera politike poznatih na datum zaključenja prognoze, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se smanjenje udjela duga u BDP-u na 140,7 % do kraja 2026. i daljnje smanjenje na 134,4 % do kraja 2027.

(14) Prema podacima Eurostata ([13]) ukupni rashodi opće države za obranu u Grčkoj iznosili su 2,4 % BDP-a u 2025., što odgovara povećanju od 0,2 postotna boda, BDP-a u odnosu na referentnu godinu 2024. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se da će u 2026. iznositi 2,6 % BDP-a, što odgovara povećanju od 0,4 postotna boda BDP-a u odnosu na 2024. ([14])

(15) Unija se nastavlja suočavati s rizicima od poremećaja u opskrbi energijom i povećane nestabilnosti cijena, a stanje dodatno pogoršavaju geopolitičke napetosti koje utječu na globalna tržišta nafte i plina. Iskustvo stečeno tijekom energetske krize 2022. i 2023. pokazalo je da opsežne, neciljane mjere podrazumijevaju velike fiskalne troškove i da su društveno i gospodarski neučinkovite. Od izbijanja rata na Bliskom istoku u veljači 2026. Grčka je donijela mjere fiskalne politike za ublažavanje posljedica visokih cijena energije na kućanstva i poduzeća ([15]). To uključuje kombinaciju socijalnih transfera i mjera cjenovne potpore, posebno neciljanu subvenciju za dizel (0,16 EUR po litri) i ciljanu propusnicu za gorivo u iznosu od 50 – 60 EUR po vozilu za razdoblje od travnja do svibnja 2026. te ciljanu subvenciju za gnojiva poljoprivrednicima koja pokriva 15 % troškova za poljoprivredni sektor za razdoblje od travnja do kolovoza 2026. Dodatna potpora sastoji se od jednokratnog ciljanog transfera za obiteljima s djecom (150 EUR po djetetu) i naknade trajektnim prijevoznicima za pokrivanje troškova prijevoza. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se da će fiskalni trošak tih mjera u 2026. iznositi 0,2 % BDP-a. Prema procjenama Komisije, kad bi te mjere ostale na snazi do kraja 2026., njihov bi fiskalni trošak u 2026. iznosio 0,6 % BDP-a.

(16) Na temelju Komisijinih izračuna neto rashodi u Grčkoj povećali su se za 3,0 % u 2025. i kumulativno za 2,8 % u 2024. i 2025. Rast neto rashoda u 2025. niži je od preporučenog maksimalnog rasta. Razmatraju li se 2024. i 2025. zajedno, kumulativna stopa rasta neto rashoda također je niža od preporučene maksimalne stope rasta.

(17) Na temelju Komisijinih izračuna predviđa se da će se neto rashodi u Grčkoj povećati za 7,3 % u 2026. i kumulativno za 10,4 % u 2024., 2025. i 2026. Predviđa se da će rast neto rashoda u 2026. biti iznad preporučene maksimalne stope rasta, što odgovara odstupanju od 1,5 % BDP-a na godišnjoj razini. Razmatraju li se 2024., 2025. i 2026. zajedno, predviđa se da će kumulativna stopa rasta neto rashoda također biti veća od preporučene maksimalne stope rasta, što odgovara odstupanju od 0,2 % BDP-a. Međutim, predviđeno odstupanje na temelju aktualnih projekcija potrošnje za obranu u granicama je fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju.

(18) Centralizacija i digitalizacija porezne i carinske uprave bile su ključne za povećanje porezne discipline jer su uvođenje digitalnih alata i ojačani sustavi za ispunjavanje poreznih obveza, među ostalim u okviru plana za oporavak i otpornost, doprinijeli znatnom smanjenju jaza u ispunjavanju obveza PDV-a. Kako bi se zadržao taj napredak, ključno je održati ulaganja, uključujući informatičke sustave razvijene uz potporu Mehanizma za oporavak i otpornost, dodjelom dostatnih sredstava za održavanje sustava i interne kapacitete. Porezni sustav i dalje ima velik broj poreznih rashoda (1 236 slučajeva 2025.) sa znatnim učinkom na proračun, što povećava kompleksnost poreznog sustava i utječe na učinkovitost prihoda. Sustavnom evaluacijom poreznih rashoda postavili bi se temelji za racionalizaciju poreznih rashoda, čime bi se poboljšala opća transparentnost poreznog sustava i poduprla fiskalna održivost. Potrebne su i daljnje mjere u carinskoj upravi. Iako su se zbog aktualne centralizacije carinske uprave povećali prihodi od carina unatoč manjem ukupnom uvozu, dovršetak centralizacije inspekcija, jačanje operativnih kapaciteta i proširenje infrastrukture na glavnim ulaznim točkama, uključujući luku Pirej, dodatno bi poboljšali izvršenje i naplata prihoda.

([12]) Eurostat – Euro Indicators (Pokazatelji za europodručje), 22.4.2026.
([13]) Eurostat, državni rashodi prema klasifikaciji funkcija države (COFOG).
([14]) NATO-ova definicija potrošnje za obranu razlikuje se od definicije iz klasifikacije funkcija države (COFOG). Osim toga, mogle bi postojati razlike zbog vremena evidentiranja rashoda, posebno za vojnu opremu, jer se u izvješćima NATO-a ne slijede pravila iz nacionalnih računa za vrijeme evidentiranja.
([15]) Uzeto je u obzir stanje na datum zaključenja Komisijine proljetne prognoze 2026. (4. svibnja 2026.).

(19) Grčka je nastavila poduzimati korake za modernizaciju javne uprave. Nakon znatne prilagodbe nakon 2010. veličina i trošak javne uprave uglavnom su usklađeni s prosjekom EU-a. Rashodi Grčke za plaće u javnom sektoru ostali su općenito stabilni u 2025., na 10,2 % BDP-a, nešto ispod prosjeka EU-a (10,3 % BDP-a). Kako bi se to održalo, ključno je nastaviti primjenjivati jedinstvenu ljestvicu plaća i održati trenutačni broj zaposlenih, uključujući privremeno osoblje. Plan za oporavak i otpornost sadržava mjere za poboljšanje djelotvornosti javne uprave, uključujući okvir višerazinskog upravljanja donesen 2023., kojim bi se trebala poboljšati koordinacija središnjih, regionalnih i lokalnih uprava, na primjer u području upravljanja vodom i civilne zaštite. Očekuje se da će Grčka početi primjenjivati okvir upravljanja nakon što donese kodificirani zakon kojim će se sve odgovornosti regionalnih i lokalnih uprava objediniti u jedinstveni pravni okvir, koji bi trebao stupiti na snagu 2026.

(20) Ostvaren je napredak u smanjenju neprihodonosnih kredita u bilancama banaka, ali rješavanje preostalih neprihodonosnih kredita, kojima trenutačno uvelike upravljaju pružatelji usluge servisiranja kredita, odvija se sporo. Pravosudne prepreke, kao što je dugo trajanje sudskog rješavanja sporova prije i nakon dražbe, dovode do niskog interesa trećih strana i neuspješnih dražbi, čime se odgađa likvidacija kolaterala. Navedena kašnjenja u postupcima likvidacije i posljedično odvraćanje potencijalnih kupaca od sudjelovanja u dražbama narušavaju ukupnu učinkovitost okvira za sanaciju dugova te istodobno smanjuju učinkovitu opskrbu nekretninama. Kašnjenja također pogoršavaju krizu priuštivosti stanovanja jer su mnoge prazne stambene jedinice uključene u postupke naplate dugova. Nedavno donesenim postupovnim mjerama nastoje se riješiti navedeni problemi ubrzavanjem rješavanja sporova prije i nakon dražbe, kao što su (i) pojednostavnjenja postupaka, (ii) mjere za izbjegavanje nerazmjerne koncentracije sporova povezanih s provedbom u velegradskim područjima i (iii) digitalna platforma za postizanje znatnijeg napretka na rješavanju pitanja udaljenih datuma za rasprave, no njihova se djelotvornost još ne može utvrditi.

(21) Sustavno, smisleno i pravodobno uključivanje lokalnih i regionalnih tijela, socijalnih partnera, civilnog društva i drugih relevantnih dionika ostaje ključno za osiguravanje opće odgovornosti za uspješnu provedbu Unijinih instrumenata financiranja, kao i u kontekstu europskog semestra.

(22) Provedba programa kohezijske politike, koja obuhvaća potporu iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR), Fonda za pravednu tranziciju (FPT), Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) i Kohezijskog fonda (KF) u Grčkoj, brža je od prosjeka EU-a i kad je riječ o odabiru projekata i kad je riječ o plaćanjima. Važno je zadržati postojeći zamah i maksimalno povećati učinak ulaganja na terenu. Grčka u okviru svojih programa kohezijske politike već poduzima mjere za poticanje konkurentnosti i rasta. Međutim, nekim će područjima možda trebati posvetiti dodatnu pozornost provedbi, uključujući područja inovacija, gospodarenja otpadom, javnog gradskog prijevoza, željeznica i lokaliziranih mjera za zadržavanje ljudskog kapitala izvan regije glavnoga grada i rješavanje demografskog pada u slabije razvijenim regijama. Bitno je osigurati da se nova ulaganja koja je Grčka utvrdila u svojem preispitivanju fondova kohezijske politike u sredini programskog razdoblja, posebno ulaganja povezana s pet prioriteta iz Uredbe o preispitivanju u sredini programskog razdoblja ([16]), provode brzo i djelotvorno.

(23) Grčka se suočava s nekoliko izazova povezanih s regulatornim opterećenjem, preprekama ulasku na tržišta proizvoda i usluga, fragmentiranošću istraživačke politike, dugotrajnim sudskim postupcima i nesigurnošću zbog nedostatka planova o korištenju zemljišta, iako su u nekima od tih područja nedavno poduzete mjere politike.

([16]) Uredba (EU) 2025/1914 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. rujna 2025. o izmjeni uredaba (EU) 2021/1058 i (EU) 2021/1056 u pogledu posebnih mjera za svladavanje strateških izazova u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja.

(24) Grčka je poboljšala svoj regulatorni okvir i uvela digitalne alate kako bi pojednostavnila interakciju poduzeća s državom, primjerice pojednostavnjenjem i digitalizacijom postupka izdavanja dozvola za osnivanje i rad poduzeća. Međutim, grčka poduzeća i dalje smatraju da je potrebna usklađenost s poslovnim propisima velika prepreka ulaganjima, što je vidljivo iz anketa koje je provela Europska investicijska banka. Izdavanje okolišnih dozvola i dalje uključuje više službi, a ulažu se napori kako bi se skratilo vrijeme potrebno za izdavanje odobrenja. Jedan je od razloga činjenica da regulatorni okvir nije dovršen jer još nisu doneseni svi sekundarni akti kojima bi se omogućio jednostavniji postupak izdavanja dozvola u slučaju neznatnih promjena. Osim toga, dostatni kapaciteti i sveobuhvatna digitalizacija elektroničkog registra okoliša i povezanih postupaka izdavanja dozvola za sve uključene usluge pridonijeli bi ubrzanju izdavanja okolišnih dozvola. Nadalje, pravni okvir za ugovore o koncesiji na obali mora zastario je i otežava ulaganja u postojeću i novu infrastrukturu. Konkretno, infrastruktura povezana s industrijskim, ekstraktivnim i drugim pomoćnim djelatnostima imala bi koristi od zasebnog pravnog okvira s obzirom na vrlo kompleksne zahtjeve u pogledu sigurnosti i okoliša. Općenito, pouzdane procjene regulatornog učinka bile bi ključan alat za utvrđivanje i rješavanje neopravdanog regulatornog opterećenja. Očekuje se da će se dovršetkom katastarskog mapiranja i njegovom integracijom u središnji informacijski sustav javne i porezne uprave smanjiti administrativno opterećenje za privatni sektor, uključujući za poljoprivrednike.

(25) Profesionalne usluge, posebno odvjetnici, arhitekti, inženjeri građevinarstva i računovođe, podliježu strogim propisima koji utječu na domaće i prekogranično pružanje usluga (uključujući zahtjeve za ulazak na tržište; ograničenja multidisciplinarnih praksi i oglašavanja; teritorijalna ograničenja; i, u nekim slučajevima, fiksne tarife naknada). Te profesionalne usluge također imaju nizak omjer izlaska poduzeća. Slično tome, i dalje postoje regulatorna ograničenja za trgovinu unutar EU-a, posebno za ulazak u maloprodaju, prostorno planiranje i zahtjeve za izdavanje dozvola. Farmaceutski sektor i dalje djeluje pod strogim pravilima o poslovnom nastanu, koja uključuju ograničenja broja stanovnika i zemljopisna ograničenja. Sektorska pravila o poslovnom nastanu također su restriktivnija nego na razini EU-a za prometni i telekomunikacijski sektor. U kontekstu jedinstvenog tržišta, troškovi ulaska i poslovnog nastana za strane ulagače i pružatelje usluga povećavaju se čestim promjenama poreznih pravila, visokim troškovima usklađivanja i regulatornim preprekama. Ta su ograničenja posebno izražena u profesionalnim uslugama i maloprodaji te u prometnom i mrežnom sektoru.

(26) Upravljanje istraživačkom politikom i izvori financiranja i dalje su fragmentirani među nekoliko ministarstava i javnih tijela u Grčkoj, a koordinacija među tim tijelima je slaba. Kad je riječ o pristupu financiranju, ulaganja poduzetničkog kapitala i dalje su znatno ispod prosjeka EU-a i lokalnog privatnog vlasničkog kapitala, a tržište poduzetničkog kapitala za rast nije razvijeno. To je posljedica oslanjanja na inicijative koje podupire država, a ne na zrela privatna tržišta. Istodobno, iako je pristup financiranju u početnoj fazi uglavnom u skladu s usporedivim gospodarstvima u EU-u, ograničenja financiranja i dalje postoje nakon što se start-up poduzeća približe ranoj fazi ili fazi rasta. Nadalje, iako se javna potpora za istraživanje i razvoj u poduzećima povećala, potrošnja privatnog sektora i dalje znatno zaostaje za prosjekom EU-a. U budućnosti će i dalje biti ključno ojačati upravljanje istraživačkom politikom i osigurati dugoročno financiranje za istraživanje i razvoj. Financijska ograničenja grčkih poduzeća dodatno pogoršavaju zakašnjela plaćanja, posebno iz javnog sektora. Udio MSP-ova koji se suočavaju sa zakašnjelim plaćanjima javnih tijela znatno je iznad prosjeka EU-a (33 % u usporedbi s 20 %).

(27) Inovacijski potencijal Grčke dodatno otežava još uvijek slaba primjena digitalnih tehnologija u poduzećima, posebno MSP-ovima. Unatoč ostvarenom napretku, digitalizacija MSP-ova i dalje je znatno niža od prosjeka EU-a (55,95 % u odnosu na 71,39 % u 2025.). Poduzeća općenito zaostaju i u uvođenju ključnih digitalnih tehnologija, kao što su umjetna inteligencija, računalstvo u oblaku i analitika podataka.

(28) Grčka je ostvarila dodatan napredak u povećanju djelotvornosti i učinkovitosti pravosudnog sustava izmjenom Zakona o parničnom postupku kako bi se poboljšalo vođenje građanskih i trgovačkih postupaka u prvostupanjskom i žalbenom postupku te u kontekstu izvršenja, ali i kako bi se digitalizirali sudski postupci; također donošenjem novih dogovora o nadležnosti u pogledu sporova koji proizlaze iz postupaka javne nabave. Pripremljen je kodeks mehanizama za alternativno rješavanje sporova, čije će se područje primjene proširiti i na rješavanje sporova povezanih s javnom nabavom, ali kodeks tek treba donijeti. Iako je nedavno uveden niz alata za digitalno pravosuđe, integracija informacijske tehnologije u sudske postupke još je nepotpuna jer je i dalje ograničena na manji broj sudova i ne obuhvaća sve radne postupke. Trajanje postupaka pred građanskim, kaznenim i upravnim sudovima ostalo je među najduljima u EU-u, što uzrokuje znatne zaostatke i posebno utječe na provedbu ugovornih i imovinskih prava, provedbu postupaka izvršenja i rješavanje sporova u području javne nabave, iako je zahvaljujući nedavnim reformama postignut napredak. Nadalje, ima prostora za daljnji napredak u reviziji pravnog okvira o organizaciji sudova i statusu sudaca.

(29) Trenutačno je samo oko 20 % grčkog državnog područja obuhvaćeno odobrenim lokalnim urbanističkim planovima. Nedostatak definiranog korištenja zemljišta doveo je do nesigurnosti u pogledu dopuštene gospodarske aktivnosti i neformalne gradnje, što je pak stvorilo neodrživ pritisak na okoliš i infrastrukturu. Iako je Grčka ostvarila znatan napredak u izradi urbanističkih planova u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost, potrebno je dovršiti reformu kako bi se ubrzala ulaganja.

(30) Unatoč sve većem udjelu energije iz obnovljivih izvora u ukupnoj proizvodnji električne energije, Grčka i dalje uvelike ovisi o fosilnim gorivima. Veleprodajne cijene električne energije su nestabilne, što pogoršavaju geopolitička kretanja, a u Grčkoj je to osobito istaknuto zbog visokog stupnja ovisnosti o prirodnom plinu za proizvodnju električne energije. Grčki plan za oporavak i otpornost sadržava nekoliko reformi i ulaganja, uključujući povećanje skladišnih kapaciteta, za koje se očekuje da će ubrzati dekarbonizaciju. Kapacitet za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora može se dodatno proširiti dodavanjem energije vjetra na moru, a određivanje područja važan je korak u olakšavanju njezina razvoja. Potrebne su i daljnje mjere kako bi se smanjila ovisnost Grčke o fosilnim gorivima i smanjile cijene električne energije, na primjer promicanjem upravljanja potrošnjom i ubrzavanjem uvođenja pametnih brojila, dovršetkom međupovezivanja otoka, smanjenjem gubitaka distribucijske mreže i uklanjanjem čimbenika koji doprinose višim troškovima električne energije za krajnje potrošače.

(31) Grčka i dalje ima niz subvencija za fosilna goriva, primjerice za industrijsku upotrebu, a nije utvrđen detaljan vremenski okvir za postupno ukidanje tih subvencija do 2030. Konkretno, subvencije za fosilna goriva kojima se ciljano ne suzbija energetsko siromaštvo niti jača energetska sigurnost ometaju proces elektrifikacije i nisu ključne za industrijsku konkurentnost, stoga bi se mogle smatrati prioritetom za postupno ukidanje. U Grčkoj se oporezivanjem energije i dalje u određenim slučajevima daje prednost prirodnom plinu u odnosu na električnu energiju, što može doprinijeti mješovitom cjenovnom signalu s obzirom na povećani udio obnovljivih izvora energije u ukupnoj proizvodnji električne energije. Konačne cijene energije za fosilna goriva niže su u usporedbi s električnom energijom, pri čemu je Grčka među državama članicama EU-a s najvećim omjerom cijena električne energije u odnosu na plin. Nadalje, Grčka je i dalje zemlja EU-a u kojoj su trošarine na dizel posebno niske u usporedbi s trošarinama na benzin, iako je dizelsko gorivo štetnije za okoliš. Stoga bi ponovna kalibracija poreza na energiju, u kombinaciji s postupnim ukidanjem subvencija za fosilna goriva, mogla pružiti snažnije poticaje za elektrifikaciju. Naposljetku, usmjerenijom upotrebom izvora prihoda (npr. emisije stakleničkih plinova) omogućila bi se dodjela dostatnih sredstava ključnim programima potpore (npr. račun za obnovljive izvore energije) kao i daljnje promicanje dekarbonizacije industrije i prometnog sektora, što bi dodatno doprinijelo zelenoj tranziciji Grčke na pravedan i uključiv način.

(32) Iako Grčka ima jedan od najstarijih voznih parkova u EU-u, njezin vozni park gradskih autobusa posljednjih je godina u velikoj mjeri obnovljen uvođenjem velikog broja električnih autobusa. Grčki prometni sektor jedan je od glavnih izvora emisija CO_2 u toj zemlji. Grčkoj bi koristila izrada sveobuhvatne strategije, s planom ulaganja i reformama, za promicanje dekarbonizacije prometnog sektora proširivanjem upotrebe električnih prijevoznih sredstava, uključujući poboljšanje kapaciteta i kvalitete javnog gradskog prijevoza. Nadalje, dovršetkom pokrenutih natječaja za usluge međuregionalnog i gradskog autobusnog prijevoza Grčka će uspostaviti sigurnije i povoljnije okruženje za promicanje nadogradnje i ekologizacije svojeg voznog parka autobusa. Nadogradnja autobusnih terminala u glavnim gradovima radi promicanja intermodalnog prijevoza također bi bila pozitivan doprinos. Isto tako, obnova grčke putničke flote, u kojoj je više od 80 % putničkih brodova starije od 20 godina i nema dovoljno zelenih tehnologija, predstavlja znatne gospodarske koristi i koristi za okoliš. Glavni plan obnove grčke putničke flote razrađen je u okviru grčkog plana za oporavak i otpornost i može poslužiti kao temelj za odluke o politikama o nadogradnji plovila, lučkoj infrastrukturi i financiranju.

(33) Grčka je predana nadogradnji svojeg nacionalnog željezničkog sustava. Cilj je aktualne reforme željezničkog sektora uz potporu Mehanizma za oporavak i otpornost učiniti grčki željeznički sektor sigurnijim, učinkovitijim, integriranijim, modernijim i prilagođenijim potražnji korisnika, s naglaskom na povećanju kapaciteta i ulaganja upravitelja infrastrukture. Uvođenje Europskog sustava za upravljanje željezničkim prometom i jačanje operativnog kapaciteta grčkog regulatornog tijela za željeznice, među ostalim rješavanjem problema ograničenih resursa, ključni su za potporu tim naporima. Razvojem modernog i učinkovitog željezničkog sustava Grčka može iskoristiti svoj strateški položaj na sjecištu Europe, istočnog Sredozemlja i crnomorske regije te razviti pouzdan, konkurentan i ekološki održiv prometni sustav kojim se podupiru regionalni razvoj, kohezija, prekogranična povezanost i gospodarski rast.

(34) Grčka je posebno osjetljiva na klimatske promjene i s njima povezane ekstremne vremenske uvjete, kao što su velike suše, poplave, šumski požari i toplinski valovi. Zbog sve veće učestalosti i ozbiljnosti tih događaja potrebna je skupa rekonstrukcija pogođene infrastrukture i rehabilitacija velikih šumskih i poljoprivredna površina. Grčka još nema sveobuhvatnu strategiju u kombinaciji s jasnom raspodjelom odgovornosti, koja uključuje regionalnu i lokalnu upravu, za planiranje i provedbu ulaganja u prilagodbu klimatskim promjenama. Uspostavom sustava višerazinskog upravljanja i uključivanjem pitanja otpornosti na klimatske promjene u javnu upravu i ključne sektore (npr. energetiku i promet) Grčka bi uspostavila povoljniji okvir kojim bi na održiv i učinkovit način učinila ključna ulaganja u infrastrukturu otpornima na klimatske promjene u cijeloj zemlji, među ostalim u obalnim i otočnim regijama. Za to bi bilo potrebno planirati imajući u vidu rizike i mobilizirati odgovarajuća javna i privatna ulaganja, posebno u sektorima u kojima se osjetljivosti na klimatske promjene i dalje nedovoljno rješavaju, uključujući sektore koji ovise o prometu i moru i koji su izloženi znatnim klimatskim rizicima. Nadalje, bilo bi korisno da Grčka primijeni strukturirani pristup financiranju rizika od katastrofa i poduzme daljnje mjere politika za povećanje stope pokrivenosti privatnim osiguranjem, ponajprije donošenjem i provedbom nacionalne strategije za privatno osiguranje od prirodnih katastrofa. Pokrivenost privatnim osiguranjem i dalje je među najnižima u EU-u, s velikim razlikama između regije Atike i drugih, unatoč mjerama uvedenima posljednjih nekoliko godina, za koje se očekuje da će dati rezultate u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju.

(35) Grčka je jedna od zemalja EU-a s najvećim vodnim stresom, a poljoprivreda je glavni potrošač vodnih resursa i zaslužna je za više od 80 % ukupne potrošnje vode. Opskrba vodom je pod znatnim pritiskom, a situaciju pogoršavaju dugotrajne suše i ekstremne padaline, nedostatak odgovarajućeg okvira za prikupljanje i skladištenje površinskih voda i kišnice, a ponovna uporaba pročišćenih otpadnih voda je ograničena. Grčka je u okviru svojeg plana za oporavak i otpornost izradila novu nacionalnu strategiju za učinkovito i održivo korištenje vodnih resursa i uvela pilot-inicijativu za reorganizaciju glavnih pružatelja vodnih usluga. Provedba te strategije, uz ulaganje u održivo upravljanje vodama i infrastrukturu, ključna je za izgradnju i održavanje otporne infrastrukture te promicanje učinkovite upotrebe vodnih resursa. U okviru preispitivanja kohezijske politike u sredini programskog razdoblja Grčka je povećala dodijeljena sredstva za ulaganja u vodu. Inicijative za promicanje kružnog upravljanja vodama i upravljanja potražnjom, kao i napori za informiranje javnosti o vrijednosti i sigurnosti primjereno pročišćenih otpadnih voda, mogu pomoći u ublažavanju nestašica vode i poboljšanju cjelokupne učinkovitosti održivog upravljanja opskrbom vodom.

(36) Grčka se suočava s izazovima u gospodarenju otpadom. Unatoč uvođenju naknada za korištenje odlagališta otpada u 2022. i naporima za uspostavu postrojenja za gospodarenje otpadom, oko 80 % komunalnog otpada i dalje se odlaže na odlagališta. Nedostatak odgovarajućih postrojenja za recikliranje i ograničen napredak u povećanju stopa recikliranja, koje i dalje iznose samo 17,4 % u usporedbi s 48 % u EU-u, ukazuju na potrebu za sveobuhvatnijim i integriranijim pristupom gospodarenja otpadom. Kako bi se odgovorilo na te izazove, ključno je ažurirati regionalne planove gospodarenja otpadom u skladu sa zahtjevima Okvirne direktive o otpadu i ulagati u infrastrukturu za gospodarenje krutim otpadom. To bi uključivalo donošenje programa „plati koliko baciš”, pravodobnu provedbu programâ odvojenog prikupljanja i jačanje kapaciteta regionalnih tijela za gospodarenje krutim otpadom, posebno u područjima kao što su otoci u kojima se ograničenja kapaciteta pogoršavaju tijekom razdoblja najvećeg turizma. Poduzimanjem tih koraka Grčka može smanjiti ovisnost o odlagalištima otpada, povećati razine recikliranja i promicati učinkovitije prakse gospodarenja otpadom.

(37) Ukupni rezultati Grčke u pogledu zaposlenosti posljednjih su godina bili dobri, čime se smanjila razlika u odnosu na prosjek EU-a. Međutim, nisko sudjelovanje žena na tržištu rada dovodi do rodno uvjetovane razlike u zaposlenosti koja je dvostruko veća od prosjeka EU-a. Unatoč poboljšanjima Grčka i dalje ima i znatan udio mladih koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih (13,6 % u 2025.), a ranjive skupine kao što su osobe s invaliditetom ili Romi suočavaju se s posebnim poteškoćama u ulasku na tržište rada. Daljnjim poticanjem fleksibilnih radnih uvjeta i povećanjem usluga skrbi o djeci i dugotrajne skrbi mogu se postaviti temelji za veću stopu zaposlenih, posebno mladih, žena i osoba iz ranjivih skupina, te se može povećati kvaliteta radnih mjesta. Ključno je i jačanje aktivnih politika tržišta rada i rješavanje neusklađenosti ponude i potražnje vještina boljim usklađivanjem sustava obrazovanja i osposobljavanja s tržištem rada te poboljšanjem koordinacije, učinkovitosti i ishoda programa obrazovanja odraslih. Iako se uspostavljaju strateški okviri i neke su mjere u tijeku, velik udio stanovništva i dalje je izložen riziku od siromaštva, a učinkovitost socijalnih transfera ispod je prosjeka EU-a te se posljednjih godina znatno pogoršala. Nezadovoljene potrebe za zdravstvenom skrbi, niska razina pružanja dugotrajne skrbi, visoki troškovi stanovanja i stope oskudice naglašavaju potrebu za čvrstim sustavom socijalne zaštite i daljnjim mjerama politike. Dostupnost socijalnih i osnovnih usluga i dalje je ograničena, što štetno utječe na marginalizirane i udaljene zajednice.

(38) Uz gospodarske i socijalne poteškoće koje se otklanjaju planom za oporavak i otpornost i sredstvima iz drugih fondova EU-a, Grčka se suočava s dodatnim izazovima koji se odnose na obrazovanje. Sudjelovanje u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju od treće godine do dobi za početak obveznog osnovnoškolskog obrazovanja ostalo je nisko. Grčka je 2019. (posljednji podaci Eurostata za Grčku) bila zadnja država članica EU-a u pogledu stope upisa, a nedostatak novijih podataka otežava praćenje napretka. Sudjelovanje nižih dobnih skupina u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju i dalje je nisko. U 2024. 28,8 % grčke djece mlađe od tri godine sudjelovalo je u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju (39,3 % u EU-u). Stopa je posebno niska za djecu izloženu riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti. Grčku se poziva da poveća stopu sudjelovanja djece mlađe od tri godine kako bi ispunila revidirani cilj iz Barcelone od 42,8 % do 2030.

(39) Prema najnovijem OECD-ovu Programu za međunarodnu procjenu učenika iz 2022. visok udio učenika u Grčkoj u dobi od 15 godina nije ostvario minimalnu razinu znanja u osnovnim vještinama. Stope slabijih obrazovnih rezultata među najvišima su u EU-u i od 2018. porasle su u svim socioekonomskim skupinama, što upućuje na strukturne izazove u kvaliteti i pravednosti obrazovnog sustava. Ti izazovi koji ugrožavaju obrazovne ishode u Grčkoj mogu se povezati s ograničenim financiranjem obrazovnih politika, niskim stupnjem autonomije škola, zastarjelim metodama ocjenjivanja učenika, i poteškoćama u provedbi metoda poučavanja koje se temelje na kompetencijama i posebnih pristupa poučavanju učenika s invaliditetom i teškoćama u učenju. Nastavnici i dalje imaju ograničene mogućnosti za kontinuirano stručno usavršavanje, što u kombinaciji s nepostojanjem evaluacije nastavnika dodatno opterećuje kvalitetu obrazovanja.

(40) Stopa sudjelovanja odraslih u osposobljavanju od 16,6 % u 2022. znatno je niža od prosjeka EU-a i znatno zaostaje za ciljem Grčke od 40 % do 2030. Unatoč nedavnim poboljšanjima, zbog ograničene djelotvornosti mehanizama za predviđanje potrebnih vještina, i dalje postoji neusklađenost ponude i potražnje vještina. Loši rezultati sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja potkopavaju nastojanja da se premosti jaz između potražnje za vještinama na tržištu rada, premda se taj problem nastoji riješiti reformama i incijativama koje se trenutačno provode. Unatoč sve većoj potražnji, postotak stručnjaka za IKT u ukupnom broju zaposlenih osoba najniži je u EU-u i iznosi 2,5 %. Nadalje, ukupan udio odraslih osoba s osnovnim digitalnim vještinama ili razinom višom od osnovne u 2025. iznosio je 50,96 %, što je 10 postotnih bodova manje od prosjeka EU-a. Odgovori na te izazove doprinijeli bi i podupiranju uzlazne socijalne konvergencije, u skladu s drugom fazom analize socijalne konvergencije u skladu s okvirom za socijalnu konvergenciju, koju su provele službe Komisije ([17]).

(41) Cijene stambenih nekretnina od 2019. brzo rastu zbog velike potražnje i ograničenih građevinskih aktivnosti. Domaća potražnja povećala se u razdoblju nakon pandemije i još je na visokoj razini. Inozemna potražnja, potaknuta programom „zlatnih viza" i mogućnostima ulaganja u turizam, donekle je usporila 2025. Stambena ponuda ograničena je zbog dugog razdoblja sporog ulaganja u stanovanje, koje je i dalje nisko u usporedbi s EU-om unatoč nedavnom porastu građevinskih aktivnosti. Povećanje cijena stambenih nekretnina i najamnina premašilo je rast dohotka, zbog čega se priuštivost stanovanja pogoršala, što je utjecalo na velik dio stanovništva. U okviru grčkog plana za oporavak i otpornost u pripremi su nacionalna strategija za stanovanje i program razmjene javnog vlasništva (*Kinoniki Antiparochi*) kako bi se subjektima iz privatnog sektora pružili poticaji za ulaganje u priuštivo i socijalno stanovanje.

(42) Grčka je u okviru svojeg plana za oporavak i otpornost uložila u prelazak na sustav primarne zdravstvene zaštite. Potrebno je nadograditi te mjere kako bi se nastavio promicati pristup kvalitetnoj i priuštivoj zdravstvenoj zaštiti i smanjile velike nezadovoljene zdravstvene potrebe koje je prijavilo stanovništvo. To uključuje osiguravanje funkcioniranja reforme obiteljskih liječnika i sustava upućivanja te rješavanje problema nedostatka medicinskih sestara i liječnika opće prakse, kao i njihove geografske neravnoteže, što je i dalje ključan izazov koji otežava pristup skrbi. Povezano s time, Grčka i dalje ima jedan od najvećih udjela neposrednih plaćanja na razini EU-a. Kako bi se to riješilo, ključno je preispitati opseg participacije za zdravstvenu zaštitu i osigurati javnu pokrivenost stomatološkom skrbi. S obzirom na ulaganja Grčke u digitalnu transformaciju zdravstvene zaštite, daljnjim radom na povećanju digitalne pismenosti u području zdravlja ubrzat će se uvođenje alata i usluga e-zdravstva. U budućnosti će stavljanje na raspolaganje i iskorištavanje visokokvalitetnih podataka iz cijelog sektora biti ključno je za oblikovanje politika visokog učinka kako bi se odgovorilo na izazove u zdravstvenom sustavu.

([17]) SWD(2026)122 final – Druga faza analize socijalne konvergencije po zemljama u skladu s okvirom za socijalnu konvergenciju (SCF).

(43) Imajući u vidu blisku međusobnu povezanost gospodarstava država članica europodručja i njihov zajednički doprinos funkcioniranju ekonomske i monetarne unije, Vijeće je u 2026. državama članicama europodručja preporučilo da poduzmu djelovanja, među ostalim u okviru svojih planova za oporavak i otpornost, u cilju provedbe Preporuke o ekonomskoj politici europodručja 2026. Kad je riječ o Grčkoj, preporuka br. 1 doprinosi provedbi prve, druge, treće i četrnaeste preporuke za europodručje, preporuka br. 2 doprinosi provedbi četvrte preporuke za europodručje, preporuka br. 3 doprinosi provedbi sedme, osme i devete preporuke za europodručje, preporuka br. 4 doprinosi provedbi sedme preporuke za europodručje, a preporuka br. 5 doprinosi provedbi pete preporuke za europodručje.

(44) S obzirom na presudnu ulogu ljudskog kapitala u povećanju konkurentnosti i strateške autonomije Unije, Vijeće je 2026. državama članicama preporučilo da poduzmu mjere za hitno prevladavanje strukturnih izazova povezanih s ljudskim kapitalom u području vještina, obrazovanja i osposobljavanja, koji koče konkurentnost. Preporuke za pojedinu zemlju upućene Grčkoj 2026. mogu doprinijeti provedbi Preporuke Vijeća o ljudskom kapitalu u Uniji,

PREPORUČUJE da Grčka u 2026. i 2027. poduzme djelovanja kojima je cilj:

1. Nastaviti se pridržavati maksimalnih stopa rasta neto rashoda koje je Vijeće preporučilo 21. siječnja 2025. i pritom iskoristiti fleksibilnost na temelju nacionalne klauzule o odstupanju koju je aktiviralo Vijeće. Povećati ukupnu potrošnju za obranu i sigurnost te povećati pripravnost i pritom osigurati održivost duga i učinkovitost potrošnje te postupnu prilagodbu proračuna u skladu sa strukturno većom potrošnjom za obranu. Osigurati da mjere poduzete za ublažavanje posljedica povećanja cijena energije uzrokovanog krizom budu privremene i usmjerene na zaštitu ranjivih kućanstava ili zadovoljavanje potreba energetski intenzivnih poduzeća, održavaju poticaje za uštedu energije i da je njihov fiskalni trošak u skladu s obvezama koje proizlaze iz fiskalnog okvira EU-a. Nastaviti raditi na poboljšanju porezne discipline, uključujući daljnjom centralizacijom i digitalizacijom carinskih i poreznih inspekcija te poboljšati transparentnost poreznog sustava evaluacijom i racionalizacijom poreznih rashoda. Dodatno poboljšati djelotvornost i učinkovitost javne uprave potpunom provedbom okvira višerazinskog upravljanja. Nastaviti s kontinuiranim smanjenjem razine neprihodonosnih kredita koje drže banke i pružatelji usluge servisiranja kredita ubrzavanjem sudskih postupaka povezanih s likvidacijom.

2. Osigurati kontinuitet reformi i ulaganja koji se provode u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost. Održati zamah u provedbi programâ kohezijske politike, na temelju, ovisno o slučaju, preraspodjele na strateške prioritete i fleksibilnosti dogovorenih u kontekstu preispitivanja okvira kohezijske politike u sredini programskog razdoblja.

3. Pojednostavniti propise te pojednostavniti i digitalizirati administrativne postupke. Dovršiti regulatorne okvire za izdavanje okolišnih dozvola i sklapanje ugovora o koncesiji na obali mora. Ukloniti velike prepreke ulasku na tržište stručnih usluga i za poslovni nastan. Poboljšati upravljanje nacionalnim sustavom istraživanja, razvoja i inovacija smanjenjem fragmentacija upravljanja istraživačkom politikom i njezina financiranja. Olakšati pristup financiranju za *start-up* i *scale-up* poduzeća, među ostalim razvojem lokalnog privatnog vlasničkog i poduzetničkog kapitala. Promicati digitalizaciju poduzeća, posebno MSP-ova. Nastaviti rad na pojednostavnjenju i sudskih postupaka i skraćivanju njihova trajanja ubrzavanjem građanskih postupaka i postupaka javne nabave. Dovršiti reformu urbanističkog planiranja stupanjem na snagu urbanističkih planova koji obuhvaćaju cijelu Grčku.

4. Promicati priuštivu električnu energiju razvojem rješenja za fleksibilnost, dovršenjem elektroenergetskog međupovezivanja otoka i poboljšanjem kvalitete i kapaciteta distribucijske mreže te dodatno proširiti proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, među ostalim s pomoću kapaciteta energije vjetra na moru. Ponovno kalibrirati poreze na energiju kako bi se potaknula elektrifikacija i poduzeti konkretne korake za postupno ukidanje subvencija za fosilna goriva, posebno u industrijskom sektoru. Ubrzati dekarbonizaciju prometnog sektora, dovršiti reformu autobusnog prijevoza te proširiti i nadograditi nacionalni željeznički sustav, uključujući uvođenje Europskog sustava za upravljanje željezničkim prometom. Ojačati otpornost na klimatske promjene prilagodbom ključne infrastrukture klimatskim promjenama i poduzeti korake za povećanje pokrivenosti privatnim osiguranjem od šteta povezanih s prirodnim katastrofama, među ostalim donošenjem nacionalne strategije. Poboljšati upravljanje vodama i infrastrukturu. Ažurirati planove gospodarenja otpadom i poboljšati gospodarenje krutim otpadom, među ostalim na regionalnoj razini i na otocima.

5. Povećati stopu zaposlenosti žena, mladih i ranjivih skupina te poboljšati kvalitetu radnih mjesta intenziviranjem rada na fleksibilnim radnim uvjetima i proširivanjem formalnog ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja te dugotrajne skrbi. Poboljšati obrazovne ishode proširivanjem osposobljavanja i evaluacije nastavnika te autonomije škola. Nastaviti pojednostavnjivati socijalne naknade i poboljšavati pristup uslugama. Povećati ponudu priuštivog i socijalnog stanovanja, među ostalim novim građevinskim propisima. Promicati pristup kvalitetnoj i priuštivoj zdravstvenoj zaštiti jačanjem primarne zdravstvene zaštite, rješavanjem problema nedostatka i geografske neravnoteže medicinskih sestara i liječnika te smanjenjem neposrednih plaćanja.

Sastavljeno u Bruxellesu 10. srpnja 2026.

Za Vijeće

Predsjednik

S. HARRIS